

Організація дозвіллевих практик студентської молоді в умовах закладів вищої освіти

Ташкінова О.А., Калініна А.О., Приазовський державний технічний університет

У статті проаналізовано особливості організації дозвіллевих практик студентської молоді в умовах закладів вищої освіти. Зазначено, що організація дозвілля здобувачів вищої освіти є важливим завданням в умовах сучасного розвитку суспільства. Сучасна студентська молодь розглядається як важливий ресурс успішного розвитку нашої держави. Підкреслюється, що важливість якості та змісту дозвілля молоді зумовлена тим, що найчастіше вони час дозвілля присвячують в основному спілкуванню в молодіжних компаніях, групах однолітків, соціальних мережах. Створюється певна молодіжна субкультура, яка може або позитивно, або негативно вплинути на розвиток особистості. Звертається увага, що саме заклади вищої освіти мають стати одними із основних суб'єктів організації життєвого простору студентства не тільки під час навчання, але й у вільний від навчання час. Студенти мають потребу в якісному та змістовному дозвіллі, орієнтованому передусім на особистісний та професійний розвиток молоді.

У статті представлені результати соціологічного дослідження «Місто очима студентів» (n 486 осіб, студенти денної форми навчання закладів вищої освіти м. Маріуполя, дослідження репрезентативне та відображає генеральну сукупність за ознакою ВНЗ, факультет та курс навчання, похибка складає – 3%), проведеного за участю автора в листопаді 2017 року. Аналізується ступінь задоволеності студентів такими аспектами життя в місті, як навчання, розвиток, відпочинок, творчість та участь у різних соціальних ініціативах. Представлено досвід ДВНЗ «ПДТУ» стосовно створення умов для проведення студентами вільного від навчання часу. Наводиться приклад впровадження волонтерської діяльності як одного з напрямів виховної діяльності, спрямовано на якісну організацію дозвілля молоді. Зазначено, що підтримка студентських соціальних ініціатив саме з боку закладів вищої освіти дозволить реалізувати соціально значущі потреби молоді.

Ключові слова: дозвіллеві практики; студентська молодь; навчально-виховний процес; заклади вищої освіти

Organization of leisure practices of student youth in higher education institutions

Tashkinova O.A., Kalinina A.O., Priazovskyi State Technical University

The Subject: Organization of entertainment practices for students' youth at higher educational institutions.

Summary. The article deals with the analysis of the peculiarities of organization of entertainment practices of students youth at the institutions of higher education. It is noted that proper organization of entertainment of those who get higher education is an important task at today's stage of development of the contemporary society. Attention is paid to the fact that higher educational institutions are to become one of the principal subjects of organization of students' living space, not only at tuition time but also during free time. Students do need some qualitative and meaningful leisure, oriented, first and foremost at personal and professional development of youth

Abstract. Introduction. Organization of educational and tuition process at higher school must correspond to the requirement of time, as well as the requirements and needs of the students. Both organization of the process of tuition at higher school and how students spend their free time acquire some importance. The task of higher educational institutions is to set up such entertainment practice for their students, which will develop personality and promote the required professional competences, increasing the level of youth competitive strength on the contemporary labour market.

Analysis of publications. A lot of investigations may be found in pedagogics, devoted to youth education at higher educational institutions, particularly, the works by such scholars, as G. Averyanov, B. Vulfov, A. Davidyuk, R. Kapralov, A. Nikitin, to name but a few. At the same time the system of development of entertainment practices within the framework of educational work at higher educational institutions is yet to be theoretically and technologically substantiated.

Purpose. The objective of the work is to analyze the peculiarities of social and educational work in respect of forming various entertainment practices for students' youth, including those for volunteers at higher

educational institutions. Results. Students' youth is a special social and demographic group. Entertainment time of this group is very often dedicated to an intercourse in youth groups, companies of the same age, or in social network. Negative revelations, occurring in the domain of entertainment often happen due to its bad organization, hence, the need to define the ways of regulating the leisure sphere of youth activity. According to the results of the social research "The city as students see it", performed at Priazovskyi State Technical University SHEI in November 2017 the students need qualitative and meaningful leisure, with orientation on personal and professional development of the younger generation. So, the activities of higher educational institutions in this direction seem to be of special importance. The university spares no efforts for its students to be able to spend their free time being busy with some useful and interesting matters, including those, connected with volunteers' movement.

Conclusions. The contemporary conditions of the society's development require implementation of new forms of educational activity at higher educational institutions. Volunteering could be one of such forms. Such activities allow generating some important traits, like tolerance, humanism, activity, initiative and creativity in students' youth. Still, it can be realized only in case of correctly organized and controlled process. Volunteers' activity and other entertainment practices of students' youth ought to be organized and managed by the educational institution within the framework of fulfillment of the plan of educational work.

Keywords: *entertainment practice; students youth; teaching and educational process; higher educational institutions*

Организация досуговых практик студенческой молодежи в условиях высших учебных заведений

Ташкинова О.А., Калинина А.А., Приазовский государственный технический университет

В статье проанализированы особенности организации досуговых практик студенческой молодежи в условиях учреждений высшего образования. Отмечено, что организация досуга студентов является важной задачей в условиях современного развития общества. Современная студенческая молодежь рассматривается как важный ресурс успешного развития нашего государства. Подчеркивается, что важность качества и содержания досуга молодежи обусловлена тем, что зачастую они часы досуга посвящают в основном общению в молодежных компаниях, группах сверстников, социальных сетях. Создается определенная молодежная субкультура, которая может либо положительно, либо отрицательно повлиять на развитие личности. Обращается внимание, что именно высшие учебные заведения должны стать одним из основных субъектов организации жизненного пространства студенчества не только во время учебы, но и в свободное от учебы время. Студенты нуждаются в качественном и содержательном досуге, ориентированном прежде всего на личностное и профессиональное развитие молодежи. В статье представлены результаты социологического исследования «Город глазами студентов» (n= 486 человек, студенты дневной формы обучения учреждений высшего образования г. Мариуполя, исследование репрезентативное и отражает генеральную совокупность по признаку вузов, факультет и курс обучения, погрешность составляет 3%), проведенного с участием автора в ноябре 2017 года. Анализируется степень удовлетворенности студентов такими аспектами жизни в городе, как обучение, развитие, отдых, творчество и участие в различных социальных инициативах. Представлен опыт ГВУЗ «ПГТУ» по созданию условий для проведения студентами свободного от учебы времени. Приводится пример внедрения волонтерской деятельности как одного из направлений воспитательной деятельности, направленного на качественную организацию досуга молодежи. Отмечено, что поддержка студенческих социальных инициатив именно со стороны учреждений высшего образования позволит реализовать социально значимые потребности молодежи.

Ключевые слова: *досуговые практики; студенческая молодежь; учебно-воспитательный процесс; учреждения высшего образования*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Організація навчально-виховного процесу у вищій школі повинна відповідати вимогам часу, а також потребам та інтересам студентської молоді. Реформування вищої школи в умовах сучасності є важливим і складним завданням, пов'язаним, по-перше, зі впровадженням інноваційних форм та методів організації навчально-виховної роботи, по-друге, з переробкою та активізацією традиційних форм роботи зі студентами. У закладах вищої освіти навчально-виховна робота повинна бути спрямована на розвиток особистості та професіонала з урахуванням об'єктивних та суб'єктивних чинників. Формування сучасного фахівця в певній сфері професійної діяльності повинно здійснюватися системно та орієнтовано на потреби студентської молоді. У зв'язку з цим важливого значення набуває не тільки те, як організовано процес навчання у закладах вищої освіти, а й те, як студенти проводять свій вільний час. Завдання закладів вищої освіти полягає в тому, щоб організувати для студентів такі дозвілєві практики, які будуть розвивати особистість, формувати необхідні професійні компетенції та підвищувати рівень конкурентоспроможності молоді в умовах ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття.

Соціологічний аналіз вільного часу та дозвілля молоді представлено у роботах Л. Акімова, Ж. Дюмазедьє, Г. Зборовського, Н. Цимбалюк, Р. Стебінса, М. Фурастьє та інших. Соціально-виховний аспект сфери дозвілля вивчали: І. Белецька, Т. Вдовенко, Т. Гаміна, Ю. Нагорний, С. Пішун та інші. Можна виділити багато досліджень, пов'язаних із вихованням молоді у закладах вищої освіти, а саме: Г. Авер'янова, Б. Вульфова, А. Давидюк, Р. Капралова, А. Нікітін та інші. Сучасний процес виховання у закладах вищої освіти розглядали Т. Демянчук, Я. Колібабюк, О. Романовський та інші. Проблемі волонтерської діяльності у вищій школі приділяли увагу такі науковці: З. Бондаренко (волонтерство як важливий ресурс виховної роботи), Р. Козубовський (волонтерський рух та студентська молоді), А. Бондара, І. Петренко (спортивне волонтерство студентської молоді) тощо. У той

же час недостатньо теоретично та технологічно обґрунтована система розвитку волонтерства як дозвілєвої практики в закладах вищої освіти.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – розглянути особливості соціально-педагогічної роботи щодо організації різних дозвілєвих практик для студентської молоді, у тому числі і волонтерських, в умовах закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Студентська молодь представляє собою особливу соціально-демографічну групу, яка складається з представників різних соціальних прошарків суспільства і характеризується особливими умовами життя, навчання, побуду та дозвілля. Основне завдання на цьому етапі життєвого шляху – набуття необхідних знань та вмінь, підготовка до майбутньої професійної діяльності.

Важливість якості та змісту дозвілля молоді зумовлена й тим, що найчастіше вони час дозвілля присвячують спілкуванню в молодіжних компаніях, групах однолітків, соціальних мережах. Створюється певна молодіжна субкультура, яка може або позитивно, або негативно вплинути на розвиток особистості. В науковій літературі чинники практик дозвілля особистості поділяють на суб'єктивні та об'єктивні. До суб'єктивних належать: індивідуальні інтереси, потреби та захоплення, освіта, дохід, сімейний стан, частково стан здоров'я, особливості біографії. До об'єктивних чинників – стать, вік, наявність та рівень розвитку культурно-спортивних закладів, рівень доступності цих послуг, популярність окремих видів дозвілля, культурні традиції стосовно форм проведення вільного часу, обсяг вільного часу, природно-кліматичні та територіальні особливості тощо [1].

Крім того, практики дозвілля можуть бути активними та пасивними. Активні дозвілєві практики являють собою такі види діяльності, які вимагають певної фізичної або інтелектуальної активності. Пасивний відпочинок, навпаки, припускає відносний спокій, розслаблення, відсутність активної рухової діяльності [2].

З точки зору змісту, виділяють наступні сучасні дозвілєві практики [3]:

- 1) рекреація (відпочинок), тобто процес відновлення психофізіологічного балансу людського організму;
- 2) розваги – ця форма проведення часу

спрямована на покращення настрою;

3) спілкування під час дозвілля, тобто вільна (добровільна) міжособистісна взаємодія;

4) культурний розвиток, пов'язаний з підвищенням рівня ерудиції, залученням до духовних цінностей, самоосвітою;

5) ігрова діяльність, тобто вільна діяльність, що є формою самовираження людини і спрямована на задоволення потреб в розвазі, задоволенні, знятті напруги;

6) аматорська праця, тобто різноманітна трудова діяльність, що здійснюється в добровільному порядку і не має товарної або побутової цінності, допомагає самореалізуватися, у тому числі і волонтерська діяльність;

7) діяльність, обумовлена особистими захопленнями, хобі.

Негативні прояви в сфері дозвілля багато в чому обумовлені його неорганізованістю, тому виникає необхідність у визначенні способів регулювання дозвільної сфери життєдіяльності молоді. Соціально-педагогічна діяльність в сфері молодіжного дозвілля регулюється державною молодіжною політикою, яка передбачає на державному та регіональному рівнях формування

молодіжних дозвільних місць за уподобаннями. Організація дозвілля повинна бути різноманітною, цікавою, носити розважальний і ненав'язливий характер, викликати бажання у молоді брати участь у різних масових заходах. До суб'єктів дозвільної діяльності на локальному рівні слід віднести: органи місцевого самоврядування та різноманітні державні установи культури та органи у справах молоді; громадські організації, представники бізнес-сектору, які надають послуги в сфері організації вільного часу молоді [4].

За результатами соціологічного дослідження «Місто очима студентів», проведеного ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» у листопаді 2017 року (n = 486 осіб, студенти денної форми навчання закладів вищої освіти м. Маріуполя, дослідження репрезентативне та відображає генеральну сукупність за ознакою ВНЗ, факультет та курс навчання, похибка складає 3%) [5], половина опитаних респондентів не вважають місто Маріуполь комфортним для відпочинку, 41% – для розвитку, 33% – для творчості. Найбільше молоді люди задоволені умовами, створеними в місті для навчання (73%) та творчості (45%) (див. рис. 1).

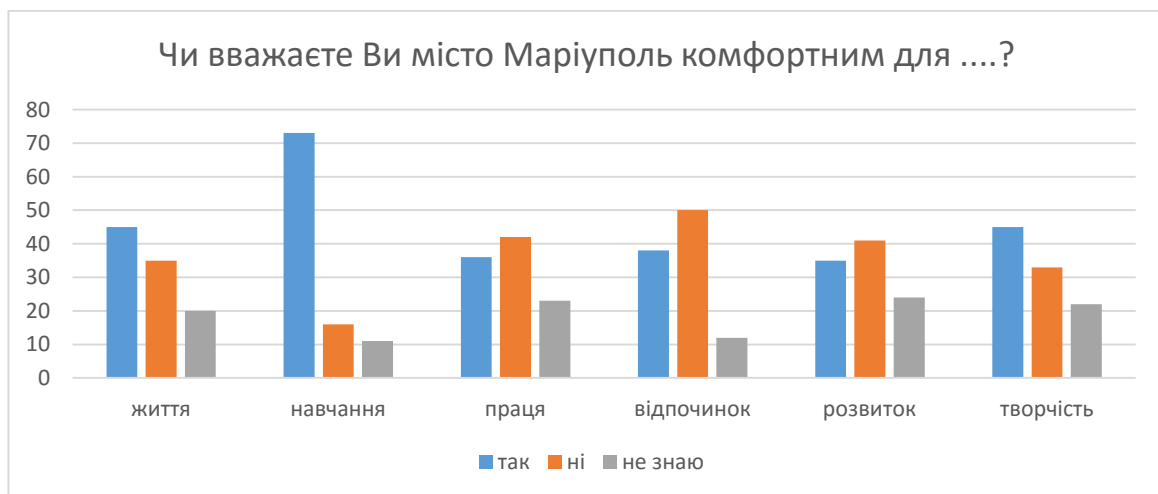

Рис 1. Розподіл відповідей респондентів на питання «Чи вважаєте Ви місто Маріуполь комфортним для...?»

У той же час, рівень задоволеності діяльністю кафе, ресторанів та клубів складає 3,9 балів (де 1 – min, 5 – max), а діяльністю музеїв, театрів та кінотеатрів – 4,0 балів, що у порівнянні з іншими організаціями є доволі високим.

У той же час цікаві розваги та дозвільна діяльність є доволі значущою для молоді і складає 4,3 бали (де 1 – min, 5 – max). Рівень задоволеності цієї потреби складає – 3,6 балів (див. рис. 2). Отже, у сучасної студентської мо-

лоді є актуалізована потреба у якісному проведенні дозвілля та майже немає можливостей для її задоволення. І хоча наявні у місті дозвільні практики і оцінюються доволі високо, у той же час їх не достатньо для того, щоб у повній мірі задовольнити студентську молодь. Слід звернути увагу на показник «можливість розвитку та реалізації своїх здібностей». Значущість цього показника складає 4,5 балів, а задоволеність – лише 3,0.

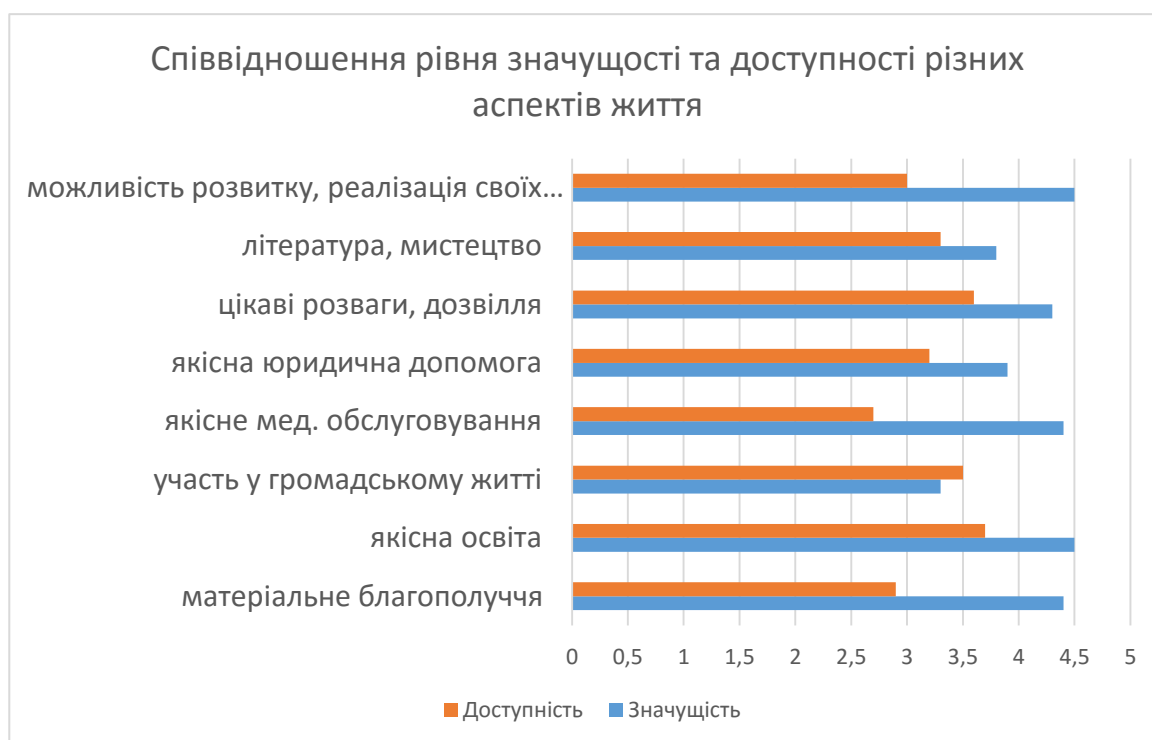

Рис 2. Відповідь респондентів на питання «Оцініть за п'ятибальною шкалою ступінь значущості та доступності для Вас різних аспектів життя в місті Маріуполі»

Отже, життя здобувачів вищої освіти доволі насичене та регламентоване навчанням у закладах вищої освіти, що вимагає значних життєвих сил. Саме дозвілля допомагає зняти напругу та відпочити. В рамках дозвільного часу відбувається відновлення і відтворення втрачених сил, тобто реалізується рекреаційна функція. Але не менш важливим для молодих людей є зміст та якість проведення вільного від навчання часу, його спрямованість на розвиток та реалізацію здібностей студентства. Саме заклади вищої освіти мають стати одними з основних суб'єктів організації життєвого простору студентства не тільки під час навчання, але й у вільний від навчання час. Студенти мають потребу у якісному та змістовному дозвіллі, орієнтованому передусім на особистісний та професійний розвиток молоді.

Одним із напрямків діяльності закладів вищої освіти виступає виховна робота як важливий чинник професійного становлення майбутнього фахівця. Ефективність виховної роботи у вищій школі залежить від багатьох чинників: змісту, форм, методів навчання, впровадження інноваційних методів виховання тощо. Одним із напрямків виховної роботи у вищій школі є організація дозвілля для студентської молоді. Усі студенти на добровільних засадах мають бути охоплені різ-

ними формами і видами діяльності поза межами суто навчальної роботи.

ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» (ДВНЗ «ПДТУ») є одним із провідних університетів України, це освітній, науковий і культурний центр Приазов'я. Для організації дозвілля студентів на базі ДВНЗ «ПДТУ» функціонують: санаторій-профілакторій, автошкола, спортивний корпус, стадіон зі штучним покриттям, спортивно-оздоровчий табір «Олімп» на березі Азовського моря, культурно-просвітницький центр студентський клуб «Меотіда», театр моди «Магія», волонтерський рух «100 годин волонтерства», що дозволяє студентам легко і без зайвих коштів проводити свій час з користю і безпечно для здоров'я.

Організацією дозвілля студентів в університеті займаються куратори академічних груп, викладачі професійно-орієнтованих дисциплін, керівники гуртків за інтересами, керівники факультативних занять, наукова спільнота, працівники культурно-просвітницького центру, активісти студентського самоврядування та інші. Окремо слід виділити студентську профспілкову секцію ПДТУ. Це найчисельніша молодіжна спілка університету, головною метою діяльності профкому є захист соціальних прав студентів,

забезпечення необхідних умов для навчання, відпочинку, культурного та естетичного виховання студентів, пропаганди здорового способу життя, розвитку самоврядування.

Зупинимося більш докладно на розгляді волонтерської діяльності як однієї з дозвіллевих практик. Слід зазначити, що в умовах сучасності в Україні доволі активно розвивається волонтерство як вид добровільної допомоги тим, хто цього потребує. Одним із напрямків волонтерства є реалізація різноманітних соціальних ініціатив. Активними волонтерами виступають передусім молоді люди – здобувачі вищої освіти. Вони працюють волонтерами в Центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, на базі різноманітних громадських організацій та благодійних фондів тощо. Важливим напрямком розвитку волонтерства стає створення волонтерських організацій та організація волонтерських ініціатив закладами вищої освіти. Саме активізація волонтерської діяльності у закладах вищої освіти сприятиме формуванню цілісної та гармонійної особистості та професіонала.

Слід виділити два напрямки волонтерства в закладах вищої освіти.

Перший – коли функції волонтерської діяльності пов'язані з майбутньою професією.

Другий – коли функції волонтерської діяльності не пов'язані з майбутньою професією. У цьому разі волонтерство дозволяє студенту розвиватися та саморозвиватися, допомагає виховувати, формувати себе як гуманну, високодуховну, культурну, ціннісно-орієнтовану особистість із здатністю та бажанням творити в душі найкращих гуманістичних надбань людства [6].

З метою активізації волонтерського руху в місті Маріуполі студенти спеціальності «Соціальна робота» ДВНЗ «ПДТУ» заснували громадську організацію «Майбутнє Маріуполя». Члени цієї громадської організації у співпраці з Маріупольською міською радою та кафедрою Соціології та соціальної роботи ДВНЗ «ПДТУ» розробили проект «100 годин волонтерства», спрямований на заохочення та підтримку волонтерства у місті Маріуполь [7].

За період із січня по червень 2018 року було розроблено та введено в дію сайт «100 годин волонтерства» (адреса сайту – <https://100hov.org.ua>) [8], який виступає соціальною платформою для взаємодії волонтерів (людей, які мають час та бажання реалізувати соціальні ініціативи) та замовників (які мають соціальні проекти та бажають залучити волонтерів до їх реалізації). Інформаційний портал «100 ГОДИН ВОЛОНТЕРСТВА» – «соціальний ліфт» між тими, хто може допомогти, і тими, кому допомога потрібна.

Станом на кінець червня на сайті зареєстровано 251 волонтера, з них 70% – це студенти закладів вищої освіти. 85% зареєстрованих волонтерів є активними учасниками проекту та вже мають певні результати, деякі з них вже набрали необхідні 100 годин та є переможцями першого етапу конкурсу волонтерів міста.

Позитивний досвід впровадження такої форми навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти як участь у волонтерській діяльності планується продовжувати у 2018–2019 навчальному році. Так, на засіданні кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «ПДТУ» було прийнято рішення про впровадження нової форми самостійної роботи студентів спеціальності «Соціальна робота» – «Щоденник волонтера». Студенти всіх курсів у межах самостійного вивчення окремих тем із професійно-орієнтованих дисциплін мають змогу протягом року відпрацювати волонтерами в соціальних службах міста певний час (100 годин за рік, 50 годин за семестр). Це буде додатковою практикою за фахом, а також мотивуватиме студентів до вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

Отже, можна сказати, що університет докладає максимум зусиль для того щоб, студенти мали змогу в свій вільний час зайняти себе корисними і цікавими справами.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Виховна робота є однією з головних видів освітньої діяльності в закладах вищої освіти. Виховна діяльність спрямована не тільки на виховання професіонала, а й на формування цілісної та активної особистості, спроможної ефективно функціонувати та взаємодіяти у суспільстві. Виховна робота є однією із організованих форм проведення вільного часу студентами закладів вищої освіти. Сучасні умови розвитку суспільства вимагають впровадження нових форм виховної діяльності у закладах вищої освіти. Однією з таких форм може стати волонтерство. Волонтерство розглядається як добровільна соціальна діяльність, спрямована на надання допомоги тим, хто цього потребує, а також на реалізацію соціально-значущих ініціатив. Така діяльність дозволяє сформувати у студентів важливі соціальні якості характеру, такі як толерантність, гуманність, активність, творчість, ініціативність. Але за умови правильно організованого та контрольованого процесу. Тобто волонтерська діяльність повинна організовуватися та керуватися навчальним закладом у межах реалізації плану виховної роботи та може стати однією із найбільш ефективних дозвіллевих практик студентства.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Теремко С. Соціологія вільного часу / С. Теремко. – Київ: Лібра, 2001. – 320 с.
2. Гузьман О. А. Практики дозвілля сучасної студентської молоді / О. А. Гузьман, Н. О. Ляшенко // Науково-теоретичний альманах «Грані». – 2016. – № 9. – С. 29-37.
3. Піча В. М. Соціологія вільного часу. Соціологія культури / В. М. Піча. – Київ: Каравела; Львів: Новий світ, 2002. – С. 135-172
4. Сушик Н. С. Соціальна робота у сфері дозвілля молоді: теоретичний аспект / Н. С. Сушик // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки. Сер.: Педагогічні науки. – 2014. – № 1. – С. 188-193.
5. Ташкінова О. А. Задоволеність студентської молоді різними аспектами життя в прифронтовому місті Маріуполі (за результатами соціологічного дослідження) / О. А. Ташкінова // Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2018. – Вип. 22. – С. 158-162.
6. Бондаренко З. П. Волонтерська діяльність у вищому навчальному закладі / З. П. Бондаренко // Вісник Запорізького національного університету. – 2008. – № 1. – С. 25-30.
7. Марченко І. Ф. Активізація молодіжного волонтерського руху: досвід прифронтового міста Маріуполя. Психосоціальна підтримка осіб з травмою війни: міжнародний досвід та українські реалії: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Маріуполь, 28 лютого 2018 р.) / І. Ф. Марченко, О. А. Ташкінова. – Маріуполь. ДонДУУ, 2018. – С. 303-307.
8. 100 годин волонтерства. Офіційний сайт соціальної платформи 100 годин волонтерства. – Режим доступу: <https://100hov.org.ua>

REFERENCES

1. Teremko, S. (2001). *Sotsiologhiia vilnoho chasu [Sociology of free time]*. Kyiv: Libra [in Ukrainian].
2. Huzman, O.A., & Liashenko, N.O. (2016). Praktyky dozvillia suchasnoi studentskoi molodi [Practice of leisure of modern student youth]. *Scientific and theoretical almanac «Grani»*, 9, 29-37. Dnipro [in Ukrainian].
3. Picha, V.M. (2002). *Sotsiologhiia vilnoho chasu [Sociology of free time. Sociology of culture]*. *Sotsiologhiia kultury*. Kyiv: Karavela; Lviv: Novyi svit [in Ukrainian].
4. Sushik, N.S. (2014). *Sotsialna robota u sferi dozvillia molodi: teoretychnyi aspekt [Social work in the field of youth leisure: the theoretical aspect]*. *Scientific Herald of the Eastern European National University named after. L. Ukrainka. Ser: Pedagogical Sciences, 1*, 188-193 [in Ukrainian].
5. Tashkinova, O.A. (2018). *Zadovenist studentskoi molodi riznymy aspektamy zhyttia v pryfrontovomu misti Mariupoli (za rezultatamy sotsiologichnoho doslidzhennia) [Satisfaction of student youth with various aspects of life in the front-line city of Mariupol (according to the results of sociological research)]*. *Aktualni problemy filosofii ta sotsiologhi: Naukovo-praktychnyi zhurnal*, 22, 158-162 [in Ukrainian].
6. Bondarenko, Z.P. (2008). *Volonterska diialnist u vyshchomu navchalnomu zakladi [Volunteer work in a higher educational institution.]*. *Visnyk Zaporiz'kogo nacional'nogo universytetu*, 1, 25-30 [in Ukrainian].
7. Marchenko, I.F., & Tashkinova, O.A. (2018). *Aktyvizatsiia molodizhnogo volonterskoho rukhu: dosvid pryfrontovoho mista Mariupolia [Activation of the youth volunteer movement: experience of the front-line city of Mariupol]*. *Psykhosotsialna pidtrymka osib z travmoiu viiny: mizhnarodnyi dosvid ta ukraïnski realii – Psychosocial support for people with traumatic war: international experience and Ukrainian realities: Proceedings of the All-Ukrainian scientific and practical conference*. (pp.303-307). Mariupol: DonDUU [in Ukrainian]
8. 100 hodyn volonterstva [100 hours of volunteering]. *The official site of the social platform is 100 hours of volunteering*. Retrieved from: <https://100hov.org.ua> [in Ukrainian].

Ташкінова Оксана Анатоліївна

Кандидат соціологічних наук, завідувач кафедри
Приазовський державний технічний університет
87555, м. Маріуполь, вул. Університетська, 7

Email: Tashkinovaks@gmail.com

Tashkinova Oksana

PhD in Sociology,
Priazovskyi State Technical University
7, Universytets'ka str., Mariupol 87555, Ukraine

Калініна Альона Олександрівна

Магістрант
Приазовський державний технічний університет
87555, м. Маріуполь, вул. Університетська, 7

kalininaa996@gmail.com

Kalinina Alena

Magister student
Priazovskyi State Technical University
7, Universytets'ka str., Mariupol 87555, Ukraine

Цитування: Ташкінова О. А. Організація дозвіллевих практик студентської молоді в умовах закладів вищої освіти / О. А. Ташкінова, А. О. Калініна // Науково-теоретичний альманах «Грані». – 2018. – Т. 21, № 11. – С. 47-53.

Citation: Tashkinova, O.A., & Kalinina, A.O. (2018). *Orhanizatsiia dozvillievykh praktyk studentskoi molodi v umovakh zakladiv vyshchoi osvity [Organization of leisure practices of student youth in higher education institutions]*. *Scientific and theoretical almanac «Grani»*, 21(11), 47-53.

Стаття надійшла / Article arrived: 10.10.2018

Схвалено до друку / Accepted: 15.11.2018